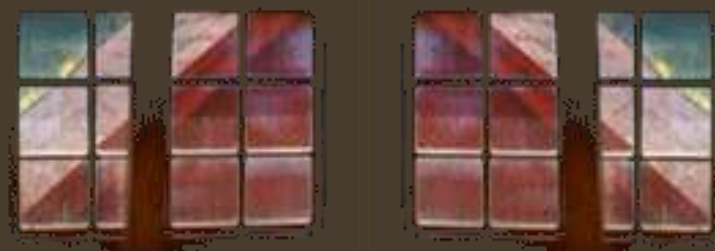

FF FM (FARFARS FARMOR)
ANNA GRETA JÖNSDOTTER 1789 – 1882

HADE TOLV SYSKONBARN

DEL TVÅ:
SYSTEMS
MAJA CATHRINA
JÖNSDOTTER
FEM BARN

Alf Gunnarson

2020

MAJA CATHRINA JÖNSDOTTER

Hon flyttade till Lebäck år 1819 och var piga där något år varefter hon gifte sig med jämnåriga Carl Erik Jansson i Karintorp. De fick dottern Anna Stina år 1822. Maken avled året efter och Maja Cathrina drog vidare med sin dotter till Hardemo socken. Där fanns Olof Olsson (40), med vilken Maja Cathrina (29) gifte sig.

ÅR 1835

Namn	Född	Ställe /Socken	Kommentar
Olof Olsson	1783	Hardemo	Epsäter
Maja Cathrina Jönsdotter	1794	Finnerödja	Backgården
Anna Stina Carlsdotter	1822	Lerbäck	
Johan Eric	1825	Epsäter	
Brita Maja	1828	"	
Hedvig Sophia	1831	"	
Carl Gustaf	1833	"	

Familjen bodde kvar i Epsäter årtionde efter årtionde. Barnen blev vuxna och flyttade alla sin väg, utom sonen Johan Eric, som tog över gården när han blivit torr bakom öronen.

Maja Cathrina avled i Epsäter år 1863 och maken tre år senare.

FÖRORD

Anders Peter Carlsson i Mossebo (FF F)
och hans syskon hade tolv kusiner, på sin
mors sida, sju i Backgården, på gränsen mellan
Västergötland och Närke och fem i Epsäter,
några mil in i Närke.

Det kan vara intressant att följa dessa ett
stycke på var och ens livsresor.

December 2020 / alf

Äpsäter, i Hardemo socken, var den fasta punkten för Olof Olssons och Maja Cathrina Jönsdotters familj från 1820- talet.

L: Lerbäck. H: Hardemo (på den moderna kartan).

Häradsekonomisk karta från 1860- talet.

Äpsät(t)er, Tälle och Hult: Tre ställen i denna berättelse.

ANNA STINA CARLSDOTTER – FÖDD I LERBÄCKS SOCKEN 1822

Anna Stinas far, Carl Erik Jansson i Karintorp, avled således år 1823 och ettåriga Anna Stina flyttade med sin mor, Maja Cathrina Jönsdotter (29), till Espsäter i Hardemo socken. Där väntade före detta soldaten Olof Olofsson (40) ivrigt på att få gifta sig med Maja Cathrina. Så skedde år 1824.

Nitton år ung (1841) gifte sig Anna Stina Carlsdotter med den några månader yngre, Jonas Jönsson - från Hörsta, i Kumla socken. De bosatte sig på hemmanet Hörsta nr 3 – Mellangården - och fick sonen Carl Johan året efter.

Anna Stina Carlsdotter tog med sig maken och sonen och flyttade till hemssocknen (Hardemo). De blev hemmansägare i Harkranktorp. 1843

År 1860 (följande bild) brukade de fortfarande sitt hemman och de hade sex barn:

Harkrank.

175. Arnefta Roter		Född		
Harkranktorp 1/4 Skatte.		År	Månad	Ställe
Jonas Jönsson	22	12	Kumla	
H. Anna St. Carlsdotter	22	3	Lerbäck	
C. Carl Johan	42	2	Kumla	
D. Anna Sofia	45	12	Hardemo	
D. Hedda Charlotta	48	12	Hardemo	
D. Clara Lovisa	51	5	Hardemo	
D. Augustas Mathilda	53	12	Hardemo	
P. Per Adolf	58	7	Hardemo	

- Anna Stina och Jonas fick dottern Augusta Mathilda. 1861
 Hon avled året efter. 1862
- Sonen Erik Axel föddes. 1864
 Dottern Hedda Charlotta (18) flyttade till Almby socken. 1866
- Dottern Anna Sofia (23) flyttade till Örebro, efter pigtjänst på hemtrakten. 1868
 Clara Lovisa (19) avled. 1871
- Dottern Anna Sofia (25) gifte sig med skomakare Carl Gustaf Eriksson och flyttade till Glippsta och fick sonen Carl Oscar kort därefter. 1873
 Jonas Jönsson (51) avled. 1874
- Sonen Carl Johan Jonsson (36) gifte sig med Karolina Karlsdotter från Viby socken. De tog över stället (Harkranktorp) och fick sonen Carl Henrik. 1878
 1879
- Sonen Per Adolf (26) flyttade till Lerbäck socken och gifte sig med Anna Lovisa Nilsdotter (26), från Hyllö (nära Karintorp) – son: Axel Bernhard. 1884
 1884
- Dottern Augusta Mathilda (31) fick en alldeles egen dotter: Edith Rebecka. 1886
- Anna Stina Carlsdotter (65) tog sig an en fosterson: Johan Bernhard Larsson (12), från Örebro. 1887

Sonen, skomakaren Erik Axel Jonsson (27) gifte sig med Hilda Sofia Johansdotter (24). De bodde i Harkranktorp. 1891

Dottern Augusta Mathilda (39) och hennes son (8) flyttade till Brändåsen. Hon gifte sig med jämnåriga Per Adolf Eriksson därstädes. 1894

Skomakare Erik Axel Jonsson och hans familj – hustru och fyra barn – flyttade till ett eget ställe i närliggande Skogaholm. 1897

Sonen Carl Johan Jonsson, med hustru och två barn var fortfarande, vid sekelskiftet, ägare och brukare av Harkranktorp och Anna Stina Carlsdotter bodde kvar. 1900

Fostersonen Johan Bernhard Larsson (27) flyttade till Viby. 1902

Anna Stina Carlsdotter (85) avled. 1907

Carl Johan Jonsson (67) avled. 1909

Det känns som att jag vill kolla hur det gick för unga Hedda Charlotta. Hon flyttade till Almby år 1866. Namnet är så fint, tycker jag: Hedda Charlotta. År 1874 gifte hon sig med en arbetskarl vid namn Johan Larsson (32) – bördig från Kumla.

De bosatte sig på nr 114/ 115 (som går att koda ut) inom Nikolai församling och fick en son: Johan Bernhard (1875). Så avled Hedda Charlotta på våren 1880 i sitt fyrtionde levnadsår och maken, Johan Larsson (46), blev ensam med sonen Johan Bernhard (5). Han gifte nog om sig efter något år men det är en annan historia.

T. v: Skolmuseum. T. h: Prästgården i Hardemo.

Skolmuseet. Interiör.

Kyrkan med omnejd.

Kyrkan i Hardemo:

Torshögen: femton meter i diameter och tre meter hög, troligen tillkommen under yngre järnåldern.

JOHAN ERIK OLOFSSON – FÖDD I HARDEMO SOCKEN 1825

Han blev hemmansägare i mitten av 1850- talet med föräldrarna kvarboende på gården i Äspåter men inte en kvinna så långt ögat når, ännu i slutet av 1850- talet. D. v. s. ingen kvinna åt Johan Erik, tror jag. Vi får försöka reda ut förhållandena:

Ejrsäter	Född			Län	Inflyttat	År
	År	Månad	Ställe			
Johan Erik Olsson	25	12	Hardemo			
Piga Maja Lotta Ersdotter	29	6	Kräcklinge			
Piga Catharina Svensdotter	38	11	Hardemo			
And August Persson	18	12	Hardemo			
Anders Gustaf Olsson	33	11	Hardemo			
Son Olof Olsson	83	7	Hardemo			
Maja Catharina Jönsdotter	94	2	Finnerödja			

Johan Erik ser väldigt ensam ut där uppe. Det flyttade emellertid in en 30- årig piga – Maja Lotta Ersdotter från Kräcklinge - år 1859. Året efter (1860) kom det en piga till: Catharina Svensdotter (38), med en egen son, August Persson (12), som har gift sig två år tidigare. Behagar kyrkoherden i Hardemo, Anders Ekelund, att driva med oss? © Johan Eriks yngre bror, Carl Gustaf Olsson, har flyttat till Eneby i Norrby rote 1859 (text utanför bilden här uppe). Sista raden: Föräldrarna Olof Olsson och Maja Catharina Jönsdotter lever på undantag (fördel).

Hemmansägaren Anders Peter Persson i Hult (i Ormesta rote, samma som Äspåter) avled år 1858 och efterlämnade änkan Sara Lovisa Persdotter och (minst) fyra barn. Johan Erik Olsson flyttade dit 1859 (hans namn står inklämt mellan änkan och avlidne Anders Peter, så vi förutsätter att han äktade änkan och blev hennes barns styvfar.

Hult i Skulle	Född			Län
	År	Månad	Ställe	
Maja Lotta Ersdotter	29	6	Hardemo	
Catharina Svensdotter	38	11	Hardemo	
August Persson	18	12	Hardemo	
Sara Lovisa Persdotter	26	11	Hardemo	
Anders Peter Persson	48	3	Hardemo	
Sara Lovisa Persdotter	50	11	Hardemo	
Carl Gustaf Olsson	53	11	Hardemo	
Olof Olsson	83	7	Hardemo	

Det gjorde han, vilket framgår av nästa femårsperiod av husförhørsanteckningarna (nästa sida).

Hardemo. Hembygdsgården, med loftbod.

Personernas namn, stånd, embete, yrke och närings- ing (lockstuga- inhyres- och fattighjon), nationalitet än fransosande), lyten (svagsanta, blinda, dolotarna)	Födelse-			Äktenskap		Inflyttad		Död.
	år.	mån- och dag.	ort (socken i Län, stad.)	Gift. Enk. Eka.	från (socken i Län, stad el. post. i Hus- förhørs-boken)	År månad dag.	högstnågon skilskans nummer	
Johan Erik Olsson	35	11	Hardemo	39				
Sara Lovisa Persdotter	40	13	Hardemo	35				
D. Carl Josefina Andersdotter	48	23	Hardemo					
D. Anna Lovisa Andersdotter	50	23	Hardemo					
Erik Axel Johansson	59	23	Hardemo					
Gustaf Albert	61	11	Har- demo					28 63
D. Gustava Albertina								

Johan Erik Olsson och Sara Lovisa Persdotter rivstartade sitt äktenskap med att få en son redan tre veckor efter vigseln. Han fick namnet Erik Axel. År 1863 blev det tvillingar: Gustaf Albert och Gustava Albertina (födda dagen före faderns 38-årsdag). Dottern avled efter 2-3 veckor. Senare föddes Hilda Sofia (1867). Sonen Erik Axel avled år 1870.

Vi ska komma ihåg att det var hungersnöd, på grund av tillfälliga klimatförändringar de där åren. Missväxt och eländes elände.

Vi får inte heller glömma Johan Eriks föräldrar där borta i Espsäter. Modern, Finnerödjafödda Maja Cathrina Jönsdotter, avled år 1863 och maken, f. d. soldaten Olof Olofsson, avled år 1866. Följande noterades i husförhørsboken om Olof Olofsson:

varit tvåmännig sedan
sold., beviljat fälttog i Pommern,
Tyskland och Norge.

Jag förstår inte "tvåmännig" i detta sammanhang (var han sjöfarare?). Det noterades att han varit på fälttåg i Pommern, Tyskland och i Norge.

Johan Erik Olofsson var dubbel hemmansägare: Hult 1/8 mantal och Äpsäter 1/8 mantal. År 1875 fick kanske Johan Erik hemlängtan, för han tog med sig sin lilla familj - hustru och tre barn - och flyttade hem till Espsäter. Så han gav i Hult Fanen, tänker ni? Icke, sa Olses Jonte Erker. Han arrenderade ut gården i Hult till Aron Melcherrsson från Viby socken och hans hustru, Charlotta Maria Carlsdotter.

År 1878 gifte sig Carolina Josefina Andersdotter (30) med en snubbe från Ahlavi, Per Persson (45) och flyttade till honom. Se bild "Hult" på förra sidan.

Äpsäter

1881 reformerades hemmanets namn såtillvida att Espsäter blev Äpsäter i kyrkboken. För övrigt var förhållandena oförändrade i Äpsäter, så ock i Hult.

Minns någon tvillingen Gustaf Albert Jo(ha)nsson, född 1863? Han tog över gården i Espsäter omkring år 1890.

Sara Lovisa Persdotter (72) avled år 1898.

Erik Johan Olofsson (79) avled år 1904.

BRITA MAJA OLOFSDOTTER – FÖDD I HARDEMO SOCKEN 1828

De första tjugosju åren av sitt liv tillbringade Brita Maja i hemmet. På det närliggande hemmanet Tälle levde Anders Larsson och hans mycket yngre hustru Gustava Gustafsdotter med fyra söner och en dotter. Sonen Lars Gustaf Andersson (25) friade till Brita Maja Olofsdotter (27) på våren, år 1855. Hon svarade ja och de gifte sig vid midsommartiden det året. Lars Gustaf var uppvuxen i Viby socken, om det nu har någon betydelse.

Här har vi fälle en hemmansdel i Tälle år 1860. En far, en mor och två barn:

Ornotta Rote

Tälle 4 Skatte.	Född			Innsläpning	Utläsnings Lösen Lösen Lösen	Kontor Säghuset Balka Spöken Forskings Lösen Lösen	Inflyttat	
	År	Månad och dag	År				År	Från
Lars Gustaf Andersson	30	4/11	Wiby					
H. Brita Maja Olofsdotter	28	22/4	Hardeemo				55	Espefäter
L. Carl Gustaf	56	5/12	Hardeemo					
L. Per Adolf	60	29/12	Hardeemo					

Kyrkoherde Anders Ekelund har överträffat sig själv i tydlig och vacker handstil.

Så här såg den fulltaliga familjen ut (1880):

Lars Gust. Andersson	30	4/11	Wiby	55
H. Brita Maria Olofsdotter	28	22/4	Hardeemo	
L. Carl Gustaf	56	5/12	d	
L. Per Adolf	60	29/12	d	
D. Ida Maria	65	24/5	d	
Johanna Wilhelmina	68	6/10	d	
Carolina Josefina	73	14/4	d	
Son Carl Gustaf Larsson	56	5/12	d	

Bröderna Carl Gustaf och Per Adolf fick så småningom tre systrar: Ida Maria (1865), Johanna Wilhelmina (1868) och Carolina Josefina (1873). Äldste sonen (sista raden) har återvänt till hemmet, efter att ha varit i Kumla socken åren 1876 – 79.

Lars Gustaf Andersson (64) avled år 1894.

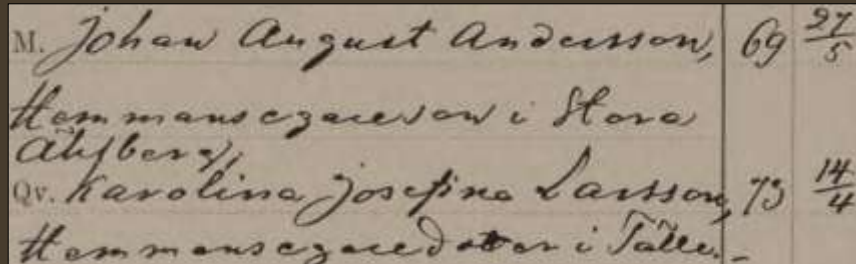
Under 1890- talet skingrades familjen: Johanna Wilhelmina flyttade (någonstans) 1892. Ida Maria flyttade till Hallsberg 1892, kom hem 1893, flyttade åter till Hallberg 1893 och återvände 1896. Carl Gustaf var kvar i Tälle och var skomakare.

HEMMANSELEN TÄLLE RUNT SEKELSKIFTET 1800/ 1900

Namn	Född	Ställe /Socken	Kommentar
Per Adolf Larsson	1860	Hardemo	Hemmansägare
Brita Maria Olofsdotter	1828	Hardemo	Änka
Carl Gustaf	1856	"	Flyttade till Måssby 1899 *)
Johanna Wilhelmina	1868	"	Flyttade till Måssby 1899
Karolina Josefina	1873	"	Gifte sig 1902 **)

*) Skomakare och hemmansägare i Måssby, nr 3, Mellangården.

**))

Från år 1902: Per Adolf Larsson var ensam herre på täppan i Tälle, med sin mor som husfru, kan man tänka.

Brita Maja Olofsdotter (81) avled på hösten 1909.

The image shows a page from a ledger or record book. It has a grid of columns and rows. The top part of the page has some handwritten text and numbers, but the rest of the page is mostly empty, suggesting it might be a record of land ownership or family status. The text is in Swedish and appears to be a list of names and dates, possibly related to the family mentioned in the text above.

Bilden av total ensamhet.

Per Adolf Larsson (73) avled på hösten 1933.

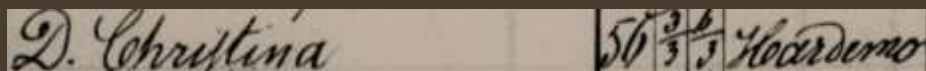
Brita Maria Olofsdotter och hennes syskon är farfars tremänningar (syslingar) och Per Adolf Larsson – den ensamaste i hela Hardemo – är följdriktigt fars fyrmänning. Båda är "släkt på långt håll".

Det är emellertid inte släktskapen som spelar någon avgörande roll. Det är tidsbilderna, folks livsresor i det karga artonhundratalet, som är intressanta. Så tycker jag och vill ha medhåll.

HEDVIG SOPHIA OLOFSDOTTER – FÖDD I HARDEMO SOCKEN 1831

Hon kallades Hedda och hette Hedvig Sophia. Hon hade fyllt tjugo år (1851) och begav sig till Stora Ålberg i hemma- roten, för att under ett år vara piga hos Anders Peter Persson och Sara Lovisa Persdotter.

Hedda Sofia (22) gifte sig med Anders Jonsson (33) den 30 december och 1853 flyttade till Norrgården i Ormesta. Giftermål så sent på året brukar betyda barnafödande före påföljande sommar. Ska vi slå vad?

 1856

Fyraåringen Christina fick en lillebror som fick heta Erik 1860

Dottern Augusta föddes 1862

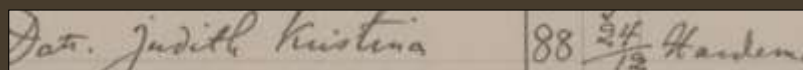
Familjen var nu fulltalig och livet rullade på år efter år efter år i ett par decennier

Men så avled Anders Jonsson (66) 1886

Änkan Hedda Sophia bodde kvar (på undantag), då det kom en ny ägare, tillika 1886

nygifta dottern Kristnas äkta make, Karl Wiktor Jönsson, från Brändåsen. De gifte sig i december men de fick inte barn förrän två år senare, på självaste julafton. 1888

Fick deras dotter heta Eva? Nej.

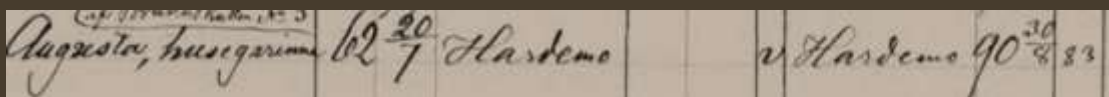

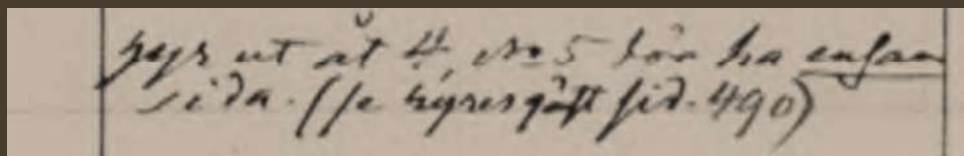
Erik Andersson (27) gifte sig (på nyårsafton) med Alma Josefina Larsdotter (19) 1887

från Måssby och de fick sin son, Erik Allgott, i maj månad. De bodde också på 1888 gården i Ormesta och jag vill inte lägga mig i hur mycket fast egendom de olika familjemedlemmarna innehade.

Augusta Andersdotter (28) flyttade till Kumla socken och anlade en skofabrik. 1890 Nej, jag sko- jar. ☺ Men hon flyttade verkligen till Kumla, på hedersord.

Till min förvåning ser jag att Hallsbergs järnvägsstation redovisades i Kumla församlings böcker och Augusta presenteras på en av de många (våldigt många) sidorna "Hallsbergs (med ett l) stationsområde", som hus- ägarinna:

Hyr ut år 4, nr 5. Bör ha ensam sida (se hyresgäst sid. 490).

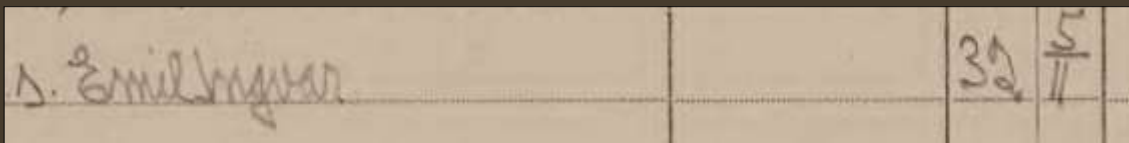
Detta handlar i själva verket om Hedvig Sophia Olofsdotter. Åter till hennes familj: Dottern Kristina och hennes make, Karl Wiktor Jönsson, hade sin julklapps- dotter redan här uppe och de fick en son år 1890 som fick heta Karl Emil.

Modern/ svärmodern bodde på sitt undantag till år 1916, då hon avled i sitt 85: e levnadsår.

Jag tänkte följa Judith Kristina en bit på hennes livsresa och det var snart gjort: hon avled redan i april 1913 i sitt 25: e levnadsår. Hon var utvecklingsstörd, ser jag, men det dog man inte av vid den tiden heller. Däremot av fallandesjuka- anfall (epilepsi).

Karl Emil Karlsson var hemmasonen som så småningom tog över hemmansdelen i Ormesta. Han (25) gifte sig år 1913 med Gunhild Maria Karlsson (23) från samma trakt och deras två söner, födda med ett och ett halvt års mellanrum (1919 och 1920), hette Karl Ivar och Emil Börje.

Emil Börje avled redan i elvaårs-åldern (1931), vilket fick föräldrarna att skaffa sig ett sladdbarn:

Därmed avslutas kapitlet om Hedvig Sophia Olofsdotter, som kom att handla mest om Ormesta, en liten by i Hardemo socken och centrum för roten med samma namn. Hardemo? Nej: Ormesta.

CARL GUSTAF OLOFSSON – FÖDD I HARDEMO SOCKEN 1833

Han, den yngste, syns ha levt ett lugnt hemmason- liv i Äpsäter. År 1858, när han snart skulle fylla tjugofem år, tyckte han att det var dags att gifta sig och den utvalda hette Maja Cajsa Svensdotter från Eneby, i Norrby rote. Och inte nog med det: han flyttade dit och blev lantbrukare på hennes föräldrars hemman.

Senare – på sextioalet – finns han och en liten familj på Markagården i Eneby: 1865

14	1858	Eg. Carl Gustaf Olofson	33	1/2	Hardemo	58
16		H. Maja Cajsa Svensdotter	24	9	Hardemo	16
17		D. Maria Charlotta	10	1/2	Hardemo	
18		S. Gustaf Adolf	65	11/12	Hardemo	

Dottern Maria Charlotta (8) avled 1868

Tiden gick. Det hände inget märkvärdigt på den lilla gården förrän sonen, Gustaf Adolf Carlsson, bildade familj och bosatte sig på Hansagården i samma by – Eneby, i Norrby rote, i Hardemo socken.

Födelse-		Äktenskap	
ålder	ort	Ort	Ålder
33	1/2 Hardemo	58	22 1/2 U
24	9		U
65	11/12 Hardemo	59	U
33	2/3 Asker	29	U
41	2/3 Hardemo		U
48	2/3		U

Gustaf Adolfs föräldrar fick följa med, som vi ser (om vi förstorar bilden). Maria Katarina Svensdotter (hon började sitt liv som Maja Cajsa) avled år 1892.

HANSAGÅRDEN I ENEBY RUNT SEKELSKIFTET 1800/ 1900

Namn	Född	Ställe /Socken	Kommentar
Gustaf Adolf Carlsson	1865	Hardemo	Hemmansägare
Augusta Matilda Andersdotter	1853	"	
Gustaf Bernhard	1891	"	
Edit Gunilla	1895	"	
Anna Matilda	1898	"	
Carl Gustaf Olofsson	1833	Hardemo	På undantag

Augusta Matilda Andersdotter (45) födde Anna Matilda i oktober 1898 och avled två veckor senare och vi ser en ensam far (och hans far) samt tre barn i åldern 7 – 0 år.

Carl Gustaf Olsson (68) avled år 1901.

Gustaf Adolf Carlsson (jag fortsätter att skriva efternamnet med C) levde vidare med sina tre barn på Hansagården i Eneby. Han hade en dräng – August Svensson – några år i början av seklet och pigor i en lång rad: Jenny Maria Karlsson, Anna Alfrida Svensson, Anna Axelina Karlsson, Gerda Teolinda Johansson, Hulda Eugenia Andersson, Augusta Andersson och Josefina Andersson. Dessa kom när och fjärran ifrån och återvände/ vandrade vidare efter ett eller ett par år.

Gustaf Adolf blev nämndeman omkring år 1910.

Sonen och döttrarna flyttade bort, gården arrenderades ut och Gustaf Adolf Carlsson bodde kvar på Hansagården tills han – 73 år gammal - avled år 1938.

Häradsekonomska karta från 1860- talet.

Har vi koll på släktskapen? Ja: Gustaf Adolf Carlsson var fars fyrmänning eller brylling, om man så vill. Det är rätt mycket obalans generationerna emellan. Det är så ibland. De fem syskon, vars liv blivit ytligt kartlagda i denna sammanställning, var farfars syslingar.